

מערך סדנא

כישורי חיים

מטרה:

- הצוות המוביל ימפה את כישורי החיים הניתנים בקהילה ואלה שנדרש חיזוק שלהם.
- הצוות המוביל ייתן דעתו על תכניות כישורי חיים שונות ועשייה בתחום זה בעת כתיבת תכנית העבודה.
- הצוות ייתן דעתו על האפשרות להשתמש בחופש הגדול כהזדמנות לתרגול כישורי חיים והתמודדות עם מעברים.

מרכיבי תפיסת 'דרך כפר' שניתן לקדם באמצעות הסדנה:

- עוגנים בעתיד
- יצוג שלמות הורית

רשימת ציוד והיערכות מקדימה נדרשת

1. טקסט – בר המצווה של יגאל אלון
2. דף לתרגיל יישומי

מהלך

שלב א – אישי (10 דק')

- שאלה אישית (למי שרוצה): מעבר אחד שהיה משמעותי במיוחד

שלב ב – טקסט יגאל אלון

כשהגעתי לגיל בר-מצווה, קרא לי אבא למחסן התבואות שבחצר, ואמר: "בהנחת תפילין עוד לא הגשמת את כל המצוות. אתה נעשה לאיש, ומעכשיו יהיה לך נשק משלך." בדברו הוציא אקדח, הושיטו לי ואמר: "הוא שלך. שמור עליו, נקה אותו, והסתר מפני עין-רעה..."

התרגשתי מאוד. ליום הזה ציפיתי. מעתה יהיה לי נשק, כלאחי הבוגרים, כלאבא. ואבא הוסיף: הערב תצא לשמור על שארית התבואה הקצורה, בחלקת ה"בלוט" (עץ אלון) שלנו. עם השקיעה, פניתי ללכת לכיוון חלקת ה"בלוט" בה צמחו עצי

אלון יפים. ליד החלקה עברה הדרך מעמק הירדן לנצרת, בה הלכו ונסעו עוברי-אורח. הייתי נרגש מאוד. זו

פעם ראשונה שאני יוצא לשמירה לבדי, בלילה. ככל שרחקתי מהכפר גברו התרגשותי ופחד. הגעתי לחלקה, התמקמתי תחת אחד מעצי האלון, מאחרי סלע גדול. הצפרים עדיין הכינו עצמן לשנת הלילה וצפצפון הגביר את פחד. רק משהשתרר שקט, נרגעתי מעט, התחלתי להקשיב לקולות הלילה והתפללתי שהלילה לא יגיעו הגנבים..

אולם מאוחר יותר, הבחנתי בכמה רוכבי-סוסים שנכנסו לשדה והחלו לאסוף את התבואה לשקיהם.

כפי שאבא הורה לי, הנחתי להם תחילה לשקוע בעבודה ואז קראתי אליהם קריאת-אזהרה: ענדק! הקריאה לא הרתיעה אותם, והם המשיכו באיסוף. דרכתי את הנשק בתקוה שקול הדריכה יבטיחם, וזה לא קרה. הרמתי את האקדח ויריתי באויר – הם תפסו עמדות, ודרכו את נשקם.

שאלתי את עצמי: מה עכשיו? לירות בהם ממש? לברוח? ומה אם אהרג? המחשבות חלפו בי במהירות, אבל תוך כדי שבריר שניה שמעתי לפתע מאחרי קולות וקללות נמרצות בערבית, ומיד אחריהן ריות באויר מעל לראשי הגנבים, שקפצו על סוסיהם ונעלמו בחשיכה, בהשאירם את שקי התבואה. אבן נגולה מעל ליבי. אבא, הוא שהגה לקראתי מירכתי השדה. כן. הוא העמיד אותי במבחן, אך לא הניח לנער בן-13 לעמוד בכך לבדו. ברגע המכריע היה שם, וגרש את הגנבים. שמחתי היתה כפולה: לא זו בלבד שעמדתי במבחן, אלא שאבא ראה אותי בעמידתי. שאלתי את אבא אח"כ: הרי היה ברשותך נשק, מדוע לא ירית בהם?

תשובתו היתה: יריה עלולה להסתיים במוות. מותו של ערבי פותח חשבון-דמים העלול לארוך עשרות שנים. אנחנו חיים כאן, איתם, וכל סכסוך שניתן לפתור בידיים ובמקל, יש לסיימו ללא נשק. בו יש להשתמש רק כאשר נשקפת סכנה ממשית לחיך. (עפ"י: יגאל אלון / בית אבי, ע' 59 – 63)

[למנחה: יגאל אלון (10 באוקטובר 1918 - 29 בפברואר 1980) היה מפקד הפלמ"ח, מראשי תנועת העבודה, ראש ממשלת ישראל בפועל (מ"מ של לוי אשכול לכ-20 יום, והוחלף ע"י גולדה), חבר הכנסת ושר בממשלות ישראל מהממשלה ה-10 ועד הממשלה ה-17].

דיון:

- לאן הסיפור זורק אתכם? אסוציאציות/דימויים מהחיים/וכו'
- האם לדעתכם אביו של יגאל אלון פעל נכון?
- איך באמת מכשירים ילד לקראת העתיד? האם בכלל ניתן?
- מתי השלב והבשלות בשביל לשחרר?
- תרגול הילד – האם אפשר לתרגל על "יבש" לפני החיים האמיתיים?
- רלוונטיות לעשייה שלנו פה – דילמות שעולות לכם לנוכח הסיפור?

תרגיל מיפוי כישורי חיים

תרגיל זה מאפשר מיפוי אישי לגבי תמונת המצב של הקניית כישורי חיים רלוונטיים להתנהלות בוגרת נורמטיבית בקהילת החינוך.

שאלות כלליות לדיון:

- האם ניתן להכין את החניכים טוב יותר? או שאולי זו מציאות טבעית ואין מה לעשות...
- אילו כישורי חיים נדרשים לבוגרי הקהילה?

תרגיל: חברי הצוות ימלאו באופן אישי את שאלון המיפוי ולאחר מכן נקיים דיון במליאה:

- אילו כלים מקבלים הבוגרים שלנו?
- איך הם מקבלים את הכלים האלה? (פעולות מכוונות, תכניות שמתמקדות בהקניית כלים, דרך השגרה היומיומית – סדר היום וכיו"ב)
- האם יש כלים שחשוב שיהיו להם ולא מקבלים מספיק כרגע?
- איך אפשר להקנות את הכלים האלה?
- מה התפקיד שלכם כצוות מול נושא הקניית כישורי חיים?

סיכום אפשרי (3 דקות)

- סבב – על מה לשים דגש בסיום השנה הזו ואיך?
דגש לתכנית העבודה של השנה הבאה?

אפשרות לתרגיל: כישורי חיים

כל רביעייה תקבל דף עם רשימה של כישורי חיים/תחומי ידע ועבור כל פריט יתבקשו לדרג בין 1-4 את הבוגר. לאחר מכן הם יתבקשו להעלות הצעות להתמודדות. (יש לשים דגש על הצעות שמבוססות על ההתנהלות היומיומית שלהם ולא על תוכניות גדולות וכו'...)

כישורי חיים	עד כמה הבוגר הממוצע רכש את:				הצעה – כיצד אפשר ל... (בהתנהלות היומיומית):
	1	2	3	4	
הקניית ביטחון עצמי					
כישורים להתנהלות יומיומית (חשבון בנק, חשבונות אחרים, קו"ח, טלפון, דואר, וכו')					
מיומנות של תקשורת בין-אישית					
יכולת הבעה עצמית (ראיונות)					
התמודדות עם כישלונות/אכזבות					
השתלבות בחברה הישראלית					
קבלת החלטות-הכרעות ערכיות ויומיומיות					
לשאת באחריות למעשיהם					
יכולת ללמוד					
תפקוד במצבי משבר/לחץ					